

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.874/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Hronszky Regina ügyvéd ügyintézése mellett a Hronszky Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. B. A. jogtanácsos ügyintézése mellett a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Jogi Szolgáltatási Főosztálya (címe) által képviselt Magyar Állam alperessel szemben kártalanítás megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23.P.21.886/2011/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 200 000 (kétszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A 2007. február hó 20. napján nemzetközi elfogató parancs alapján **"C-ban"** őrizetbe vett, majd 2007. március hó 28. napjától Magyarországon bűnügyi őrizetben, míg 2007. március hó 30. napjától 2007. április hó 19. napjáig előzetes letartóztatásban volt felperest a Miskolci Városi Bíróság 23.B.1749/2007/11. számú - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 7.Bf.739/2008/4. számú végzésével helybenhagyott - ítéletében az ellene jelentős kárt okozó csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette, továbbá a két rendbeli közokirat-hamisítás büntette miatt indult büntető eljárást megszüntette. Az ítéletében tényként állapította meg, miszerint a felperes egy ismeretlen személlyel 1996. márciusában megállapodott abban, hogy két cég (a **"S" Bt.** és az **"E" Kft.** nevében számlát nyit és azok képviselőjeként hivatalos okiratokat ír alá, amiért az általa csak **"D-ként"** ismert személytől 3 000 000 Ft-ot kapott. A felperes aláírási címpéldányát a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságra mint Cégbíróságra benyújtották és ő mindkét cég képviselőjében áfa-bevallást nyújtott be, melyben az **"E" Kft.** képviselőjében 22 399 000 Ft, míg a **"S" Bt.** képviselőjében 22 481 000 Ft általános forgalmi adót igényelt vissza; az

előbbi teljes összegében, míg az utóbbiból 20 551 000 Ft-ot utalt ki az adóhatóság 1996. május hó 7. és 22. napjain. Mindkét cég döntéshozó szerve 1997. augusztus hó 4. napján a végelszámolásról határozott, amellyel összefüggésben az adóhatóság tevékenységzáró ellenőrzést rendelt el 1998. március hó 9. napján. A felperessel szemben - aki az élettársával 1997. év augusztusában az **E. Á-ba**" távozott - 1998. május hó 8. napján rendelték el nyomozást, amit 1998. június hó 17. napján felfüggesztettek, 2003. december hó 16. napján megszüntettek, majd 2004. szeptember hó 29. napján annak folytatását rendelték el. A bíróság álláspontja szerint a bizonyítás eredménye alapján nem volt ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a felperes a cégek iratait a további működtetés érdekében vette volna át és a társaságok 1996. március hó 11. napjáig folytatott tevékenységéről tudomással bírt volna, továbbá az sem volt megállapítható, hogy a cégek 1996. év első negyedévére vonatkozóan benyújtott általános forgalmi adó bevallása alapján kiutalt általános forgalmi adó vagy annak bizonyos része nem valós gazdasági eredményhez kapcsolódott volna.

A felperest a nyomozó hatóság eredménytelenül kereste Magyarországon, ezért került sor a nemzetközi elfogató parancs kibocsátására 2004. október hó 29. napján. Őt 2004. év őszén meglátogatta az édesanyja az **E. Á-ba**"n, amikor tájékoztatta arról, hogy a rendőrök keresték Magyarországon. A felperes ezzel összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy nem követett el semmiféle szabályszegést, ezért nem kíván hazajönni. A felperest az **"a-i"**i hatóságok 2007. február hó 20. napján tartóztatták le, egy hónapig tartották fogva, majd 2007. március hó 28. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr Főkapitányság munkatársainak a **"F"** Repülőtéren átadták. A Miskolci Városi Bíróság a 33.Bny.203/2007/2. számú végzésben rendelte el a felperes előzetes letartóztatását a Be. 129. §-a (2) bekezdésének a-b) pontjaiban meghatározott különös feltételek fennállása miatt, mert a felperes annak ellenére nem vette fel a kapcsolatot a nyomozó hatóságokkal, hogy tudomást szerzett az ellene folyamatban lévő eljárásról, tehát magát az eljárás alól tudatosan kivonta és a hatóságok elől elrejtőzött. Ezt meghaladóan a bűnösségének megállapítása esetén öt évig tartó szabadságvesztés büntetés is kiszabható, ami önmagában megalapozta a szökés, elrejtőzés veszélyét. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a 7.Bnyf.132/2007/3. számú végzésével megváltoztatta, a felperes előzetes letartóztatását megszüntette és a szabadlábra helyezését rendelte el, mert a felperes részletes feltáró jellegű beismerő vallomása miatt nem indokolt az előzetes letartóztatás.

A felperes módosított keresetében 12 028 593 Ft vagyoni és 6 000 000 Ft nem vagyoni kártalanítás, valamint annak késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte a jogalap hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság a 9. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 588 585 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

Határozatának indokolása szerint a Be. 580. §-a (1) bekezdésének 2/a) pontja alapján kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért, ha a bíróság a terheltet felmentette, ám a Be.

580. §-a (3) bekezdésének a) pontja értelmében nincs helye kártalanításnak, ha a terhelt a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött vagy szökést kísérelt meg.

A felperes a nyomozás elrendelése előtt külföldre távozott, ahol 2004. év őszén értesült az ellene folyamatban lévő rendőrségi eljárásról, ám nem kívánt hazajönni. Emiatt az ő tekintetében kizáró ok áll fenn, mert a büntetőeljárásban a terhelt kikényszeríthetően köteles megjelenni a büntetőhatalmat gyakorló hatóság előtt. Ezt indokolja az állam büntetőigényének érvényesítése érdekében a társadalom védelme és a közérdek. A 41/2003. (VII. 2.) AB határozat szerint is a védekezéshez való jognak korlátot szabnak a terhelt megjelenését, jelenlétét biztosító eljárási kényszerselekmények, továbbá nem tekinthető a védelemhez való jog sérelmének, ha a törvény a kártalanításból kizárja azt, aki elrejtőzött. A felperes nem volt elzárva attól sem, hogy írásban vegye fel a kapcsolatot a magyar hatóságokkal. A nemzetközi elfogató parancs kiadásának a feltételei mindezek miatt fennálltak.

Az elfogató parancs kiadását megalapozta, hogy a felperes külföldön tartózkodott, a büntetőhatóságokkal való kapcsolatfelvételtől teljes mértékben elzárkózott és a magyar hatóságok részére a kapcsolatfelvételt lehetetlenné tette. Önmagában az, hogy egy magyar állampolgár külföldön telepedjen le és ott munkát vállaljon, alkotmányos alapjog. Ez azonban nem feltétlen, mert a szabad lakóhely megválasztásának határt szab az állam büntetőhatalmat gyakorló hatósága előtti megjelenési kötelezettség. Senki nem kerülhet a büntető eljárással összefüggésben előnyösebb helyzetbe azért, hogy külföldön, adott esetben a tengerentúlon tartózkodik. Az eredményes nemzetközi elfogató parancs és az azt követően elrendelt előzetes letartóztatás ezért kártalanításra nem adott alapot, mert ugyan meglévő a kártalanítás objektív feltétele, azonban a kártalanítás további feltételül szolgáló szubjektív ok (a kizáró ok hiánya) nem állapítható meg, hiszen a terhelt a hatóság elől elrejtőzött.

Az, hogy az "**E. Á.**" hatóságai milyen magatartást tanúsítottak a felperessel szemben, őt mennyi ideig, hol és milyen körülmények között tartották fogva, az alperes kártalanítási kötelezettsége szempontjából irreleváns volt.

A leírtak miatt az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a jogalap hiánya miatt utasította el, és a felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdés alapján kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére, amely 540 000 Ft munkadíjat és 48 585 Ft útiköltséget foglalt magában.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást kérte. Vitatta a kizáró ok fennállását, mert ő nem rejtőzött el a hatóságok előtt, hanem azokkal együttműködött, amit alátámaszt a feltáró jellegű vallomása is. A külföldi tartózkodása során nem szerzett tudomást az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásról, és már csak azért sem tagadhatta meg a kapcsolatfelvételt, mert ő a magyar hatóságoktól hivatalos értesítést nem kapott. Kérte az alperes javára meghatározott jogtanácsosi munkadíj mérséklését, mert ő munkaviszonyban, nem pedig megbízási jogviszonyban látta el a képviselőt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben feltárta, amiből levont következtetéseivel és annak indokaival az ítélet tábla is egyetértett, s azokra csupán visszautal anélkül, hogy az ott kifejtetteket ehelyütt megismételné.

Mindössze a fellebbezésben írtak miatt mutat rá az ítélet tábla arra, miszerint nem a kiköltözéssel valósította meg a kizáró okot a felperes (ilyet sem az alperes nem állított, sem az első fokú ítélet indokolásában nem szerepelt), hanem azzal, hogy az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásról való tudomásszerzést követően (amelyet tagadásával szemben a büntetőeljárásban tett vallomása (nyomozati iratok II. kötetének 25. oldala) és az édesanyja perben tett tanúvallomása egyaránt alátámasztott, valamint tekintettel arra a körülményre, hogy őt televíziós és újsághirdetésben is fiktív számlákkal visszaigényelt általános forgalmi adó miatt körözött csalóként kereste a rendőrség (nyomozati iratok I. kötetének 523-524. oldalai), azaz ismert volt körözésének oka a kapcsolatot a magyar hatóságokkal nem kereste, s meg sem kísérelte a személyét tisztázni. A szökés, elrejtőzés a felperes álláspontjával ellentétben nem csak aktív, tevételes magatartással valósítható meg, hanem azzal is, hogy az őt kereső hatóság számára passzivitása folytán elérhetetlen marad. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a feltáró jellegű vallomásából is a hatóságokkal való együttműködése következett, erre ugyanis nem a nemzetközi elfogatóparancs kibocsátását és a letartóztatását megelőzően került sor.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az alperest azért illetné meg a képviselte miatt felmerült munkadíj alacsonyabb összegben, mert a részéről eljáró jogtanácsos nem megbízási jogviszony, hanem munkaviszony alapján fejtette ki a tevékenységét, ugyanis a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése értelmében a jogtanácsost az ügyvéd jogállása illeti meg, ennek megfelelően rá is ugyanúgy vonatkoznak a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet rendelkezései, mint a megbízási jogviszony alapján eljáró ügyvédre.

A fentiek miatt megalapozottan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes felmentésének következtében az alperest terhelő kártalanítási kötelezettséget kizáró ok áll fenn, ezért az ítélet tábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése értelmében helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokainál fogva.

A felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítélet tábla a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése alapján, de a (6) bekezdés szerint a kifejtett tevékenységhez igazodó mérsékelt összegben határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1)

bekezdésén alapul. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége okán a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2012. február hó 13. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó